

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra és advarban. — Kéziratokat nem adják vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben a évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 7 frt, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petty sor egyszer 10 kr, minden következől 8 kr: Bélyegdíj külön 20 kr. Nyitlár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában)

Telefon-szám: 151.

Az okos erő politikája.

Arad, november 20.

(L. L.) A magyar öntudat nem engedi, hogy behatóan foglalkozzunk a Pattai-Lueger urak és társaik dühös expektorációival és érdemük szeint visszautasítsuk mérges kirohanásaikat. Ezek óta megszoktuk már, hogy annál a világhosszagtól irtózó csöcseléknél mi legyünk a botránykő és komoly, államsentartó törekvéseink mellett sem időnk, sem kedvünk nincs ahhoz, hogy egy szabadjára eresztett kopó-falka csaholásával sokat törődjünk. Ha enock dacára visszatérünk az osztrák képviselőháznak arra a turbulens ülésére, amelyben oly hevesen követelték a kereskedelmi és vámszövetség felmondását, azt csak azért tesszük, hogy kifejezéshez segítsük azt a felfogást, amely Magyarországon az egész ügyre vonatkozólag képződött.

Hogy a szövetség felmondásától elállni semmi esetre nem lehet, az nálunk már egy évvel ezelőtt szilárd meggyőződésé lett, amikor is bizonyos volt, hogy a folyó évben lehetetlen lesz a tárgyalásokat befejezni. A jelenleg érvényben álló szerződés változatlan fenntartása ki volt zárva és még a külföld kedvezőtlen ítéletére való tekintetek sem voltak elég erősek, elkerülhetővé tenni a felmondást, amely egy a törvényben, mint magában a törvénybe iktatott szerződésben meg van állapítva. Az ausztria részéről történő felmondás hidegen, hogy bennünket, jóllehet abban a meggyőződésben vagyunk, hogy

a mostani szerződés a monarchia másik államának az érdekeit sokkal jobban óvta mint a magyar érdekeket.

A magyar érdek nagyobb és kiterjedtebb figyelembevétel követel a köntendő szerződésben, tehát már e szempontból is teljesen kizártnak kell tartani azt hogy a most létező szerződést további tíz évre érvényben hagyassuk, következőképp kellő időben fel kell a mondani. Tehát nyitott ajtó betörésénél egyéb nem volt az, mikor az osztrák képviselőházban azt az egyhangu határozatot hozták, hogy a szerződést fel kell mondani s minden látszat szerint itt csak arról volt szó, hogy ki legyen az első, aki ezt a határozatot hozza. Miután az megtörtént, nem látjuk be, miért hevülnénk neki tovább is ennek az ügynek, mert a célra nézve egészen közömbös, vajon a magyar képviselőház és a magyar kormány hasonló határozattal válaszol-e, vagy egyszerűen megvárja a felmondást Ausztria részéről. Bányffy miniszterelnök fel is fogja mondani a szerződést, anélkül hogy a képviselőházban erre vonatkozó indítvány tétetnek, nemogy oly szenvedélyek szabaduljanak fel, melyek hasonló módon kiáltásának át Ausztriába, mint ottan történt. Báró Bányffy értesülésünk szerint csak arra fog szorítkozni, hogy a képviselőháznak jelentést tesz arról, hogy a szerződéses viszony Ausztriával felmondattott.

A mennyiben azonban az ausztriai eseményeknek más élük is lenne; ha nemcsak a magyar öntudatot sértik de egy új, előnyösebb és igazságosabb szerződés

megkötését is lehetetlené akarják tenni, akkor fontolják meg barátaink a Lajtán túl, hogy Ausztriával az új szerződés megkötésének Magyarországon igen sok bázisa van, de az önálló vasút érületnek egyetlen ellenzője sem lenne. Abban a pillanatban, melyben a vámszorompót Ausztria ellen felállítanák, Magyarország szivesen beleegyeznék jóval magasabb kvóta fizetésébe. De ugyanabban a pillanatban az osztrák ipar egy könnyen hozzáférhető fogyasztási körülettől foszthatnék meg, élet-halálharcot kellene vívni magyar földön a német iparral, amely harczból egy virágzó, erős és hatalmas magyar ipar keletkezne. A vámmok, melyeket Ausztria a mi nyertesmenyeinkre vetne, csak az osztrák nép rétegek életét drágítaná. Drágábbá tenné odaát a kenyereket, lehetetlené tenné az osztrák ipart, míg nálunk olcsóbb lenne a munkaerő és hatalmasabb az ipar.

A monarchia nagyhatárai állásának gyengítésétől nem félünk, de annak még a látszatát is el akarjuk háritani. Ezért vagyunk hívei a vámszövetségnek Ausztriával és ezért nem helyescljük a különválást gazdasági, téren. Ennek a szükségességnek hozzuk áldozatainkat és hasonló áldozatkészséget akarunk látni osztrák részen is. De a prügelnak a szerepét nem akarjuk mindig játszani, aki folyton dolgozik, mindig szorgalmas, tisztelettel viseltető és mégis mindig verést kap. A barátságos érzületben való partitúról, aminőt odzát tanusítanak irántunk nap-nap után, lemondunk. Sem kérkedők

Az Aradi Közlöny" társaja.

A nyereség.

Írta: Gyula Farkas.

Gida bácsi napidíjas volt a járásbírósnál, a hol talán a viláig teremtése óta, vagy ha már azt kívánják tőlünk, hogy szigoru historiai hűséggel beszéljünk: a járásbírósnak megteremtése óta működött, ismétlem, működött, mert talán szerénységéből soha azt a kifejezést, hogy dolgozom, nem szokta használni. Így beszélt:

— Mióta én a járásbírósnál működöm, nem történt ilyesmi.

Vagy ha megkérdezték egyetlen leányát, hogy mit csinál a papája, már ő is így felelt:

— Bismy még mindig a járásbírósnál működik.

Végre is, működni mindibb előkelőbb, mint dolgozni, sőt kérdés, manapság dolgozni egyáltalán előkelő-e? Gida bácsi egyetlen reménye és családjának egyetlen vigasztalása az volt, hogy az egész állás, a napidíjasság ideiglenes. Valahogy, valamilyen uton, minden egyszerre egy csapással megváltozik.

Veron — így hívták Gida bácsi leányát — varrás közben minduntalan ilyen gondolatokkal foglalkozott, minthogy pedig egész nap, sőt sokszor télejjasszakon át is szorgalmasan varrt, nagyon sokszor forgatta fejében a bekövetendő változást. Asonképpen anyja is. Egymásnak erről keveset szóltak de, ez a hit volt életük fűsere, reménye.

Gyermekkorában a tündérektől várta a Kis Veron a közbelépést, mely őket nagy urakká, hercegekké teszi. Talán majd mikor legközelebbi gondolja, akkor fog egyszerre elője bukanni valami királyfi; egy mesebeli herceg, a ki a szegény kamupipókéért, sőt később, noe később, engedett a hercegtől. Sütkeéből a nagy trafikos fia is elegendően látogat velna. Ezt legutóbb látta, ismét mi több, a trafik-trónörökös kézen is fogta a megalízson, de mindig késott, késott. Es Veron csak varrt tovább, néha maga is megmonolyogta képselődéseit, de aztán megint beléjtek merült, azokban élt a valóságot csak ideiglenesnek, csak álomnak vette, épogy, mint az anyja.

Gida bácsi körmölés közben szinügy ábrándozott, ő azonban inkább valamely mese ősszegnek égből való lepottyanásában reménykedett. Egyszer valahogy rengeteg pénz jut kezébe, asután fog egy tárczát találni eszekkel... De Gida bácsiban rögtön erőlyesen felszóllalt egy hang:

— De azt a pénzt astán vissza kell adni!

Ekkor egy ellentmondó hang szóllalt meg benne.

— Hát Veronka, hát az asszony?

— Nem, nem. Es Gida bácsi eltökölte, hogy ő, történiék bármi is, azt az ezresekkel tele bugyellárist vissza fogja adni tulajdonosának. Majd valami más uton jut vagyionhos, valami látatlan gazdag rokon fog egyszer nagyobb összeget hagyni reá.

Es addig is körmölgette tovább, tovább

az aktákat, sziván a lehető legrosszabb kapadohányt.

Vasárnaponként déltán a házánban szokott pipálni Gida bácsi — régi jussa volt hozzá, elnésték, hogy fűsz legyen a elvárosson egy-két lapot, fűkést pedig, hogy eladza a kártyázókat. A világ legjobb gáncsa ő volt. Együtt szenvedett a játékosok, mint annak hűséges társa, köleszölmi pedig világára me mert volna a játékos. Sőt ha a játékos felg kérdően felé nézett néha, a mi már csak elég kiöntetés egy gáncsa, Gida bácsi ősszehustá vállá köse fejét a hallgatott, mint a hal.

Sárközy Ferenc, a fiatalabbik, jó garda, néhány hónap óta azt szokást vette föl, hogy vasárnap déltánba behajtatott szegszéd birtokáról a makad mellett áldozott a kártyasszevadélynék. Sok pénz forgott-ilyenkor az asztalon, de még több vásár, országos vásár idején, mert ekkor két-három napig a kórnyék egész birtokossága beuult a városban a ló, buza meg egyéb hozta a pénst.

A legutolsó országos vásár egyik napja vasárnapra esett. Gida bácsi hűségesen ott állt az asztalnál, hol csak amugy röpködtek a bankók, nagy két bankók is, a makad-bantrú. Gida bácsi visszafojtott lélegzettel nézte a játékot. Egyszerre Sárközy, a ki nyereségben volt, nagy negédesen odaszólt:

— Miért nem vessz blatot, Gida bácsi?

Általános kezségás támadt. Gida bácsi elpirult. De televörösdött Sárközy is és egy tizes bankjegyet nyujtott oda Gida bácsinak.

— Kölesön adom. Próbáljon szerencsét.

nem vagyunk, sem a barátságos közlekedést nem akarjuk lehetetlenné tenni. De paritást követelünk abban az irányban, hogy Ausztria a meggyőződésnek és a jó akaratnak legalkalmasabb mértékét hozza a szerződési tárgyalásokhoz, aminőt Magyarország produkál ebben az irányban.

Ezekben ismertettük azt az egyedüli céltudatos politikát, melyben a magyar kormány feje minden higgadtan gondolkozó politikus és az egész magyar nemzet megelégedésére szorgoskodik ebben a felette fontos életkérdésben. Hogy őszinte, becsületes és céltudatos politikájával meg fogja védelmezni Magyarország érdekeit, arról kezeskedik az ő és hozzá méltó kártársainak államférfiai rátermettsége és kipróbált hazafiassága.

A trónbeszéd, melylyel ő felsége az országgyűlést f. hó 26-án ünnepélyesen meg fogja nyitni, rámutat a fontosabbakra amma törvényhozási feladatok sorában, melyek az új országgyűlésnek munkaprogramját fogják alkotni. Különösen kifogja emelni ezek közül a monarchia másik államával való gazdasági kiegyezés megújításának és a közigazgatás reformjának kérdését. Meg fogja továbbá érinteni, úgy halljuk, a külpolitikai helyzetet is. A közelmult napok eseményei, nevezetesen a Bismarck-féle leleplezések után méltán tekintenek politikai körökben fokozott érdeklődéssel, különösen az ide vonatkozó passzusa elé a trónbeszédnek.

A mohácsi pótválasztás. A mohácsi megjelent pótválasztás eredménye az lett, hogy a kormányparti Stajevics Jánossal szemben a nemzeti párti Jágiesot, miután a néppárt is hazásatlakozott, 211 szótöbbséggel megválasztották.

A gyermekek vallásának az egyházi politikai viták idejében sokat emlegetett kérdésében érdekes határozatot hozott legközelebb a belügyminiszter. Egy rom. kath. vallású férj és ágostai evang. hitv. neje ugyanis az a kérés terjesztették föl hozzá, hogy folyó évi aug. hóban született leányuk, valamint a házasságukból esztán születendő gyermekek valamennyien a rom. kath. vallást követhessék. A miniszter kijelentette, hogy ez a kérés nem teljesíthető, mert a gyermekek vallását illető meggyőzésnek az 1894. XXXII. t. c. értelmében a házasság megkötése előtt kell létrejönnie és ily meggyőzés hiánya esetén a gyermekek ugyanazon törvény rendelkezéséhez képest szülőik vallását nemük szerint követik.

Most valami mesés jelenet következett. Gida bácsi, mint a tűzberohanó katona, rohant bele a szobába, kénytelenségből is meg egy kis reménységgel a haromba. Mosolyogták, de a végén ő nevetett. Háromszáz forint nyereséggel kelt föl az asztaltól reggel felé. Bekedt hangon nyujtotta át a kölcsönadott tízes Sárkönynek, a ki mikor Gida bácsi elvett, azt mondta:

— No est a veszteséget legalább alammiszászába vehetem.

Gida bácsi kábultan ért haza, pénzt párnája alá tette és hamar elaludt. Reggel elszokott ő az éjjelezéstől. Mikor reggel fölbredt, alig merte a pénzt megvizsgálni. Bizonyára csak álom volt az egész. Nem! Gida bácsi megremegett az örömtől. Háromszáz forint duzzasztotta társasját.

Mit csináljon ő ezzel a rengeteg pénzzel? A felesége szemrehányásokat tett neki, hogy későn jött haza. Gida bácsi titoktelesen mosolygott, semmit se felelt, hanem elindult hazulról. A tervek, a magasröptű vállalkozások egész sora röpködött fejében. Boltot nyit, vagy talán malaczkot vásárol és meghizlalja — ej ez mégis férne össze hivatali működésével. Majd valami jó üzlet fog kerülni háromszáz forinttal a város végén egy kicsipici telkeskét is lehetne venni, egy kis kölcsönt vesz rá s házbér helyett a kölcsönt fizeti le: háztulajdonos lesz.

Addig is valami ajándékot szánt a leányának. Bement hát a Bogdán fehérneműboltjába,

Görgeynél

Arad, november 20.

A „Frankfurter Zeitung” budapesti levelezője, G a u s Hugo, meglátogatta mr. Capperrel, az angol békeapostollal Görgey Artur tábornokot visegrádi buen retirojában, és ezen látogatásáról körülményesen beszámol lapjának egy „Az áruló Görgeinél” föliratú társas-cikkben. Ezen cikknek főbb részleteit alábbi sorokban kivonatolva közöljük:

As osztrákok által „megvásárolt” Görgey tábornok félszázad óta keservesen tangeti életét, mint másoló íródeák keresvén meg mindennapi kenyerét, a ma már 79 éves férfiú még mindig aktákat másolgat testvérénél, G ö r g e y István kir. közjegyzőnél. Ugy látzik, nagyon is olcsó pénzért vásároltatta meg magát, különben nem tisztáná még ma is reszkető kézzel az aktákat fivére, a közjegyző számára.

Barátommal, S a m u e l James Capperrel, az angol békeapostollal, meglátogattuk az öreg tábornokot. Görgey tábornok Visegrádon Korvin Mátyás hajdani rezidenciájában lakik, fivére, Görgey István kir. közjegyző házában.

Mikor megpillantottuk Görgeyt, a csalódás érzete vett rajtunk erőt. Az hitők, hogy egy teljesen megtört, világfájdalmas, embergyűlölő aggastyán fogunk találni, s helyette egy erőteljes, piros arcu, élénk szemű emberrel állottunk szemben. Egész megjelenésén, pedáns rendességén meglátszott, hogy még mindig katonának tartja magát és hangja is olyan erőteljes, hogy egész bátran elvezényelhetne még ma is egy zászlóalj. Mikor kérdestük tőle, hogy tekintve 79 éves korát, minek köszönheti ezt az erőteljességet, így felelt: — Megmondhatom a recipjét. Mindig egyszerűen életem.

A társalgás folyama alatt rátértem a hazáadás vádjára, megkérdeztem Görgeytől:

— Ellenségeinek vádjait mindig ilyen jó humorral tűrte el, amilyen jó humort most tapasztalunk önben?

A tábornok hangosan fölkaogott, — Mindig. Azok miatt soha egy pillanatig sem veszítettem el a jó kedélyemet.

— Es miért nem tett ön semmit arra nézve, hogy azokat a neveléses vádakat végre megszüntesse?

— Egyszer fölemeltem szavamat az 1849-iki harorról írt könyvemben, mely 1852 ben jelent meg Brockhausnál, Lipcsében. Több mondani valom nincs. Aki olvasni és gondolkodni tudott, mindent megtalálhatott abban a könyvben, ami ügyemre vonatkozik. Más védekezés hiábavaló volna azokkal szemben, akik bünyességemben hinni akartak.

Itt csak mellesleg fölemlíti cikkrő azt a nyilatkozatot, melyet ugyan-e tárgyra nézve egy igen ismert nevű művész előt tett a tábornok:

— Mit képzél ön? — így szölt. — A reakció korszakában, mely vereségünket követte, szükösége volt valamire a nemzetnek, amelylyel önbizalmát föntarhatta. Ez a valami pedig nem volt más, min az a meggyőződés, hogy a nemzet az egyenlőtlen harcban nem bukott el, de árulásnak esett áldozatul. Ilyenek a népek. A történet ítéletére kellett bíznom, hogy a hazaárulásról szóló legendát egyszer és mindenkorra megsemmisítse.

Arra a megjegyzésre, hogy a százötven előkelő honvéd becsületbirósági nyilatkozata megadhatta neki az elégtételt, a következő jellemző választ adta a tábornok:

— Az csak félhivatalos „színalmány” volt. Sem több sem kevesebb.

— Hogyan? Hát azok az emberek még mindig meg lennének győződve az ön bűnösségéről?

— Azok, akik a „nyilatkozatot” aláírák, semmi esetre se. De azok a honvédek, akik még élnek, a közönséggel együtt még mindig hisznek abban, hogy én az osztrákoktól pénzt kaptam. Hinni is fognak ebben még sokáig. Így áll a dolog. Visegrádiaktól hallottam, hogy a budapesti kirándulók, ha estékiat — amikor a bor már megtette a hatását — elvonnak a Görgey villa előtt, aboug Görgey, je a hazaáruló kiáltásokkal könnyitenek hazafias fölindulásukon.

De amikor Görgeyvel társalog az ember, föl sem tudja fogni egyszerre azt a heroizmust, amely az öreg tábornok hallgatag társaságban megnyilatkozik. Az az impresszió, hogy okos ember ilyen körülmények között másképpen nem is viselkedhetik.

Más kérdésre tereltem a beszédet.

— Igaz-e, hogy Budavár ostromlásának, valamint az idővesztésnek K o s s u t h személyes hiúsága volt az oka?

— Ez nem áll. A baj mindenesetre Kossuth hibájából eredt. Amikor én csapataimmal nagy kerülő uton Komárom felszabadítására vonultam sürgősen figyelmeztettem Kossuthot arra, hogy küldjön utánam lözereket, de ugyancsak kerülő uton, mert az egyenes uton az osztrákok feltartóztathatták volna a szállítmányt. A sok sürgős dolog között azonban Kossuth a löszerekről teljesen megfeledkezett. Amikor Komárom előtt megkezdtek a támadást, már csak rom hadtest számára volt töltenyűk és az is csak egy napra való. Így tehát az osztrákok földözésére nem is gondolhattunk. Vissza kellett térnünk Budára, de lözerekhez ott sem jutottunk. Merő véletlenség volt, hogy a nyolcszadik napon egyik kiküldött tisztünk Szolokon rákadt a töltenyűk, lődákra.

S nem haragszik ön Kossuthra, — kérdegte Capper barátom.

A tábornok a fejét rázta. — Kossuth világgá boosátotta egyszer, hogy áruló vagyok s ennélfogva rajta kellett lennie, hogy ezt a vádat be is bizonyítsa. Emiatt nem haragszom rája.

ott éppen most tárgyalták a legtrisebb pletykákat, köztük azt is, hogy Gida bácsi nagy gazdaságra tett szert. Az egyik kereskedősegéd, ki mindig ábrándosva nézgetett a Veron után, most már komolyan üzletnyitási tervekkel foglalkozott. Egyszerűen csak el kell venni Veront, ki ugy is mindig szívesen néz rá s mosolyogva közzöt.

Mikor javában azt számolgatták, hogy hány ezer forintot nyert Gida bácsi, belépett a nap hőse. Maga sem tudta, hogy micsoda ajándékot vegyen leányának. Vásárolt magának egy néhány címra sebekendőt, ki is fizette volna, de nem volt aprópénze.

— Nem baj, válaszolt Bogdán ur, majd egyebet is vásárol, ugy-e?

— Hogyne, hogyne, a leányomnak.

— Legyen szerencsénk, est a kis summát felírjuk.

Gida bácsi büszke mosolylyal ment a hivatalába. Ime már hiteleznek is neki. Az irnokok, a szolgák mind, mind jelentőségteles udvariassággal fogadták. Gida bácsi mentegőzött.

— Véletlen volt az egész, csak véletlen, hiszen sohasem kártyázom.

Egész délelőtt táncoltak szemei előtt a betűk. Egyre számított: hol melyik kis telket vegye meg. Vajjon nem volna jó trafikot nyitni, bélyegekkel. Lám a hivatalba mennyi bélyeg kell, ezt mind ő adná el.

E közben leánya jött fel hozzá kipirkultan. Gida bácsi kiment hozzá a folyosóra.

— Papuska édes okos, apám, igaz, hogy sok pénzt nyertél?

— Azaz, hogy nem sok, de...

— Meg van a nyereség? Mama kérdestet.

— Légy nyugodt. Dére hasaviszem.

— Menyit, menyit? — kérdeste Veron kíváncsian.

— Szép kis summa, — válaszolt az öreg. Veron reptelt haza, otthon pihent a tá és folytak a tervezgetések. Egyik szomszéd átjött szerencsét kívánni, Veron es anyja alig várták, hogy távozzék, aztán megint tovább számolgattak ők is.

— Csak már hazajönne apád! — sóhajtott türelmetlenül Gida bácsi felesége.

E közben Gida bácsi kijött a hivatalból s onnan alig ment pár lépésre, hát Sárkönyvel és két pajtásával, éjjeli játasóarsaival találkozott.

Nagy riadalommal fogadták:

— No Gida bácsi, ma valánk tart! Velünk fog ebédelni.

Hasztalan volt minden szabódás. Gida bácsi végre is betért a Korona-vendéglőbe s ott vig poharazás közt megebedelt. Feketére a kaszinóba mentek, Gida bácsi is, s az öreg egyszer csak azon vette észre magát, hogy ismét a kártyasztalnál ül.

Valami ugy sugta neki, ugy késztette, hogy fusson innen haza, sietve menjen a külvárosba telket nézni, vagy akárhova, csak el. De a szerencse reménye ott tartotta. Gida bácsi alkonyatra elvesztette minden

— De miként vélekedik Kossuthról, mint emberről és politikusról.

— Erről megvan a saját véleményem. Meghajoltam volna Kossuth előtt s ünszettel hazafinak neveztem volna, ha 1867-ben Kossuth így szól a nemzethez: „Ugy amint én akartam: nem sikerült. Lássuk most már, hogy sikerül-e Deáknek az ő módja szerint.” De Kossuth nem így tett. Minden erejével azon volt, hogy a nemzetben hanzulatot keltsen Deák műve ellen. És inkább a saját nimbuszáért, semmint az ország javáért való aggodalomról tanuskodik.

— Es ön, tábornok ur, kérdestem én — meg van elégedve Magyarországnak Ausztriával való mostani viszonyával.

— Jobb, mintsem legoptimistikusabb államimban is valaha remélni merészelttem volna.

Történetesen a látogatás napján esett meg Budapesten a párbaj Kossuth Ferenc és Ugron Gábor között. A tábornok sajnálkozását fejezte ki az eset miatt. Nagy érdeklődéssel tudakozódott Kossuth Ferenc egyénisége után s elégedettség látszott, amikor személyes ismeretség alapján mindketten biztosították arról, hogy Kossuth mintaképe s gentlemannek, széles műveltségű ember, akinek nagy tehetsége van inkább a művészetekhez, mint a politikához. Amit a tábornok Ugronról mondott, azt elhallgatom, mivel Görgey kifejezései nincsenek a nyilvánosságának szánva.

Angol barátom, akit az aktuális magyar politika kevésbé érdekelt, mint a tábornokot és engem, a beszélgetést más térére vitte.

— Hogy történt az, tábornok ur, hogy önt nem szolgáltatták ki Haynau a nála s nem végezték ki, mint a többieket.

— Ezt éppen Haynau vak dühének köszönhetem. Amint ön is tudja megadtuk magunkat az oroszoknak. Haynau meglehetősen goromba levelet írt Paskievics orosz tábornoknak, amelyben a kiadást követelte. A levél goromba hangja annyira felbossantotta az orosz tábornokot, hogy a kiadást egyelőre megtagadta s a levelet elküldte az cárnak s utasítást kért az eljárásra vonatkozólag. A cárnak sem tetszett a levél s így menekültem meg attól a sorstól, hogy két hónappal az elfogatás után, a többi tizenhárommal együtt Haynau engem is hidegvérűen kivégeztessen.

— De ön is nagy hibát követett el, folytatta mr. Capper s a tábornok borszaszi fejszébe mutatott.

— S ez a hiba?

— Az, hogy ön tábornok léteire mindig a leghevesebb golyózáporban volt.

— Bocsanat, szóló Görgey — ha valamely tábornok fegyelmessé csapatok fölött rendelkezik, akkor kötelessége, hogy hátul maradjon, ahonnan az egészet átláthatja. De az én regutám az eke mellől kerültek volt hozzám s ha nem lettem volna mindig elől, egyet-

pézt, nem csak a nyereséget, de egy-két dugóban tartott forintját is. Szótlanul fölkel s kiámolygott a füstös szobából. Most merre menjün? A hivatalból ma kimaradt délután. Otthon — jai, mi lesz otthon! Gida bácsi mégis csak hazatért. Ahogy betette lábát, fejre rohant felesége:

— Oh, te rossz ember! Hát már közénk se jössz, mióta gazdag lettél!

Leára is boldogan ölelte át. De mindkettőjük elviszátartotta arczának baljóslatu komorsága.

— Gida mi történt? — Kérdezte az asszony.

Gida bácsi a zsebébe nyúlt s végtelenül keserű hangon, kivette az új csifra zsebkendőt.

— Itt valaz egész nyereség. Nyereség, hitelbe...

Többet nem beszélt, akárhogy faggatták. Másnap pedig pontosan, csöndben ott körmölt hivatalában, családja pedig otthon varrt. Mindannyian busan, abban az éledezeni kezdő újabb reményben, egy legközelebből megjön az igazi nagy szerepe.

Meg kell jönni ez a nyereség bevezetése volt. Hanem a házban már azóta nem tette be lábát Gida bácsi. Vasárnaponként délután az egész csaláttal együtt elment telket nézni. Majd ha ugfordul a dolog, legyen egy mindjárt kéznél.

len emberem sem mozdult volna a helyéről. Még így is sokszor nagyon nehezen ment a dolog. Londonban él egy barátom, dr. Duka orvos, akinek igen sokat köszönhetek. Nagyon exponált helyen harcoltunk, az emberek se-regestől hullottak s a sorok már ingadozni kezdettek. A szép szónak már nem volt fogantja. Alighogy egy kis bátorságot diktáltam a katonáimba, közbejött egy agyugolyó, amely az egész hatást elrontotta. Egyszerre egy közeli dombon megpillantom dr. Dukát, aki hadsegédem volt s akinek mögöttem lett volna a helye. Nem szégyellitek magatokat, rivaltam az embereimre! Látjátok-e Dukát, akinek ott fenn semmi keresnivalója sem volna? Mégis föl ment, hogy megmutassa, hogy a magyar katonának nem szabad félnie. A példa hatott, az embereim megállottak a helyüket.

Mr. Capper följegyezte dr. Duka lakozimét.

— S mitől való a fejszébe, tábornok ur, — kérdezte angol barátom.

— Egy orosz gránáttól, amely az agyve-lőm egy részét is elvitte.

— Hogyan? — vetettem közbe én, s ön e hiányt sohasem érezte?

A tábornok nevetett.

— Oh még eszemnél vagyok, emlékező-
hetségem friss, ítélőképességem ép, úgy lát-
szik tehát, hogy a golyó nem a kényesrészek-
ben tett kárt.

— S nem tette harcképtelenné?

— Nem. Tovább vesélyeltem. Két nappal a nagy sebesülés után, tiszennég óra hosszat ültem lovon és vezettem a dolgomat. Két na-
pig azután eszméletlenül fektüdtem.

— S mi történt önnel ez idő alatt?

— Az embereim magukkal vittek. Külön-
ben magukkal vittek volna akkor is, ha nem
lettem volna már életben. A sereg annyira
bizott bennem, hogy a katonáknak nem mond-
hatták volna azt, hogy elessem. Egyszeriben
széjjelmentek volna.

— Ön hivatásos katona volt.

— Nem. Vegyzés voltam. Atyám csak
azért adott katonai nevelőintézetbe, mert a ka-
tonai nevelés volt a legelőszőbb. En azonban
nem találtam örömet a katonai pályán s mi-
helyt módom nyílt rá, odahagytam a szolgál-
latot.

— S aztán harmincz esztendősekorában
fővezérelt egy győzedelmes hadseregnek, —
kiáltott mr. Capper lelkesedéssel.

— Forradalmi időkben nem megy más-
képpen, — mondta nevetve a tábornok. —
Ilyenkor be kell érni azzal, ami van.

— S mit gondol tábornok ur, — kérdezte
mr. Capper, mint békeapostol, — lesznek-e
háborúk a jövőben is?

— Meggyőződéseim szerint nem s tudom,
hogy az ön nézetemet aktív tábornokok is
osztják. Senki nem képzelheti el, milyen lesz
a háború mai időben, amikor a tömegek ellá-
tása teljes lehetetlenség s amikor az új tüze-
lőfegyverek mellett a felvonulást nem lehet
átlátni a maga egészében. — Senkinek sincs
tisztá képe egy jövődöbeli háború lefolyásá-
ról, s akinek vesztani valója van, nem fogja
kihívni a kiszámíthatatlan háború vak esé-
lyeit.

— Ez nagyon vigasztaló, — mondta mr.
Capper,

A tábornok ott fogta két vendégét ebédre
is, kiket sógornője magyaros vendégszeretettel
látott el.

Takács Zoltán a rabkórházban.

— Saját tudósítónktól.

Szeged, november 20.

Már több ízben kelt szárnyra a hír, hogy
az oly csúnyán alábukott demagóg: Takács
Zoltán, kiről a budapesti ügyvédi ka-
mara éppen most hirdette ki, hogy kitörülte a
tagok sorából — megőrült. A hír nem igaz.

Vannak hírek, amelyek száz feltámadást is
érnek. Nincsen alapjuk, nincs bannok a való
igazból egy szemernyi sem, de van valami
sajátos izük, ami megcsiklandozza talán a
kárörvendezést, talán csak a holtig szomjas
kíváncsiságot, de minden esetre lökést adnak
a fantáziának, amely aztán oly vastagon rakja
rá tarka-barka színeit, hogy alig ismerni rá a
halva-születetre.

Ilyen fajtaú a Takács Zoltán örültségéről
keringő hír is. Alig lehet tudni, hogyan tá-
madt. Talán úgy, hogy valamelyik pihent

agy elgondolta, hogy milyen is lehet egy ilyen
bukott embernek a lelki átváltozása. Aztán a
maga erkölcsi tisztaságának biztonságában ki-
mondta a szentencziát, hogy ilyen bukott
ember bizony csak megőrülhet.

Ezt a fantáziáját dicsőséres konkluziót aztán
igazvaló hírek bocsájtotta szerteszét és akad-
tak sokan, akik a közmorál nevében magukhoz
fogadták a mezitelen lelenozet és felczizomáz-
ták tarkán-barkán, hogy igazi gyönyörűség
volt elmulatni mellette.

Ahogy nemsokára meg a kacsák ha-
lálával elhalálozott, sajnálkozni kezdtek, hogy
be kár. Persze, mikor kell, hogy a vissza-
vonásban lévő erkölcsnek csattanó megoldá-
sa legyen, mikor kell, hogy a tragédiának
karaktere legyen, a karakter meg tragédiát
csináljon.

Igy történt, hogy ezek a sajnálkozók mor-
ális csalódásukban, kétkedni kezdtek. Hát
nem halt meg egészen az ő hírük, amely az
övék egészen, mert az ő lelkükből lelkende-
zett. Es kópialták a prófétát, aki életet lehel
a halottba.

A kis hirmadár ezek után megint szárny-
ra kapott. Es a központi lapok holnapi számá-
ban megjelenik egy hír, amely körülbelül ezt
fogja újságotni.

Takács Zoltán megőrült. Talán még nem
egészen, de részben megőrült már. Hogy a
hírhedt prókátor már napok óta nincs észnél.
Hogy reggeltől esthajnalig az égy szélén
gunnyaszt és hol bambán érzéketlenül bámul
a szürke semmisségbe; hol meg a haját tépve
ordít, mint egy sakál. Asután még, mintha
ön maga előtt röstelné az eszelősségét, szeme
elémelt két karjábategmeti a fejét és zokog hoz-
szan keservesen. Továbbá, hogy nem érni meg
a hozzá intézet beszédet, hogy közömbös min-
den kívüli érkező hír iránt, hogy el sem akar-
ta olvasni a fővárosi ügyvédi kamarának teg-
nap érkezett végzését, amely őt ügyvédi ál-
lásától felfüggeszti, illetve eltiltja az ügyvédi
gyakorlattól. Hogy ezt a végzést a börtönőr
látván, hogy nem boldogul vele, felolvasta ne-
ki, amire aztán Takács Zoltán sirva fakadt.
Végül, hogy Takács Zoltán már napok óta
nem eszik, nem iszik, úgy hogy az orvos
kénytelen volt ételt, italt mesterséges mó-
don neki beadni.

Akik az ilyen hátborsongató hírekben ké-
jelegni tudnak, meg kell fosztanunk az élve-
zetüktől, mert ki kell jelentenünk, hogy Takács
Zoltán nem örült meg.

Munkatársunk információ-szerzés céljából
felkereste Regdon Károly dr. börtönorvost,
aki Takács Zoltán állapotáról körülbelül a kö-
vetkezőket mondta:

Határozottan kijelenthetem, hogy Takács
Zoltán lelkiállapotában nincs hiba. Szomorú és
levert, de ezt érthetővé teszi a helyzete. Meg-
astán gyomorbaja is és azt mindenki tapasztal-
hatta, hogy az ilyen bánatnak mennyire
deprimálják a kedélyhangulatot. Körülbelül
másfél hónapja, hogy e miatt a gyomorbaja
miatt a kórházban van és ez idő alatt nem
pianaskodott. Három nappal ezelőtt némileg
megváltozott a magatartása.

Következésképpen megtagadta magától az
ételt italt és itt-ott eszelősséget szimulált. En
jóindulatulag figyelmeztettem arra, hogy ala-
koskodásáról tegyen le, mert asszál nem tesz
hasznot magának, és ha nem eszik, akkor ar-
ra kényyszeritem, hogy az ételt mesterséges
úton adjam be neki. Mikor az apparátust meg-
látta, hirtelen megokosodott és azóta eszik-
szik, mint rendezen.

Regdon Károly dr. véleménye meg-
dőnt minden híresztelést és egy következtetést
is provokál. Csak három napja, hogy Takács
Zoltán megpróbálta az eszelősséget tettetni.

Nem lehetetlen, hogy valamilyik ör kös-
vetítésével megtudta, hogy mit híresztelnek
róla és mert talán azt gondolta, hogy eszeve-
szettséggel könnyíthet a helyzetén, szimulánsnak
ceapott fel, amely azonban csak addig tartott,
amíg fel nem világosították afelől, hogy rossz-
szul számít.

Hogy azonban egynémelyik csalódását
kásptóljuk, egy érdekes epizódot beszélünk
el, amely szoros összefüggésben van a Takács
Zoltánra vonatkozó áhírekkel.

A Takács Zoltán-féle botrányok idején a
lapok sürün emlegettek egy K. E. nevű kis-
asszonyt, aki egy igaz, hűséges szív odaadá-
sával Nagyváradról Szegedre akart költözni, a
mikor barátját ide internálták a börtönbe,
most a lapokban olvasott áhírré valóságosan

kétségbeesett és egy gyöngédségtől áradó levelet írt a börtönfelügyelőnek, amelyben arra kéri, hogy országosan ismert szívtelenségének eklatáns okafelátalán engedje meg neki, hogy Takács Zoltán egészségi állapotáról személyesen szerezzen meggyőződést. Ha pedig ezt nem teheti, legalább írja meg, hogy barátja nem beteg.

A felügyelő nem akarta megosztani országosan ismert „szivtelenségét” és a levél határa ezeket írta:

A meghatározó levél iratárba teendő.

Márványkabel és pókháló-haj.

— Farsztrikus történetek —

Egyetlen tekintettel megemlékeztem összes reményeimre astán mesolyogva mondtam:

— Nam — egy költőbe beleszeretni — nem, ilyen... ilyen boldogságot nem szabad feltételeznie rólam. Nem, ilyen dolgot soha sem fogok elkövetni.

— De hát Istenem, micsoda vétkeket követek el a költők, hogy elveszítették a nők kegyét? Hát nem tudnak úgy szeretni, mint a többi férfiak, s nincs-e meg az az előnyük, hogy ihletett dalokban megéneklék a szeretett nő szépségeit?

— Ah igen, éppen ezeket a költői metaforákat nem tudom elviselni. Hiszen éppen ez ijeszt el engem, mert nem akarok szegény barátomnak, Rózsának a sorsára jutni.

— S mi történt barátodjével, Rózsával?

A egyetlen leány elbeszélte Róza történetét. — Egyszer, mikor szép barátommal a tükör előtt béli ruhájába öltöttem, egy kínai váza leest a szekrény tetőjéről és összetört. S óh, csodák csodája, a váza helyén egy kedves, rózsás kis tündérke jelent meg, mely éppen csak akkora volt mint egy méhecske. S mikor megszólalt, olyan zűmmögő volt a hangja, mint egy kis tölcsér.

— Róza, szólj, vannak tündérek, amelyek illatozó virágok kelyhében élnek le életüket. En is virágkehelyben élek, puha püspökből, illatos selyemből készült virág kelyhében. Vagy nipppek között apró porcelánfigurákban élek, amelyeket annyira szeretek. Legjobban szeretek itt a budoárban tartózkodni, s gyakran meglestelek, mikor egyedül voltál, meglestelek, mikor az imádód itt volt, s te oly elragadóan szép voltál. Oly elragadó, hogy elhatároztam, hogy valamivel megajándékoslak. Kívánj valamit, s én kívánságodat teljesíteni fogom, tündéri szavamra mondom!

Mit kívánhatna egyebet egy szép nő, mint hogy — még szebb legyen.

Es Róza, aki sajna, egy költőbe volt szerelmes, a tizes szerelmi dalokra gondolt, a melyeket az imádója írt róla. S amikor ezekre a dalokra gondolt, olyan szép akart lenni, mint amilyennek kedvese megénekelte.

— Jól van — szólta a tündér s nevetett. — Öltözz fel gyorsan, s amint a bálterembe lépsz, kívánságod teljesülni fog.

A tündér eltűnt.

Mintha valami varázsszóra történt volna, a váza cserepei ismét összeilleszkedtek, s mintha misem történt volna, a váza megint ott állt a szekrényen.

Róza sietett felöltözködni. Alig várta hogy a bálterembe lépessen. Bizonyos volt benne, hogy olyan szép lesz, hogy mindenki megcsodálja.

Dobogó szívvel ment a bálba. Dobogó szívvel lépett be a terembe s — ó borsalom! — rémülve futott előre mindenki s ujjal mutatták rá: — Mi történt? Az istenért, mi történt?

Aggódva rehint a legközelebbi tükörhöz.

Egy tigris is megseleződött volna attól a borsalmas kiáltástól, amelyet Róza hallatott. Igen, valóban olyan volt, mint aminek a költő megénekelte. Haja nem volt többé haj, hanem napfényben égő pókháló. Szemei nem voltak többé szemek, hanem „ragyogó oszillogók”. Nyaka valóban hattyunyak, s ajka valóban korall volt. Angyal-szárnyai voltak, a koble csakugyan — hóból és alahástromból volt...

Szegény barátom! Rémülve futott ki a tereméből, futott haza, ahol a tündér ismét visszaszádta szépségét. A költőnek kiadta az utját pedig annyira szerette, hogy három katonatiszt kellett hozzá, hogy a költőtől kiábrándulhasson. Most már érti ugy-e hogy miért nem akarok egy költőbe beleszeretni?...

Est a mesét mondotta el. Tündérről beszélt ugyan, de azért mégsem hittem el neki, hogy ezért nem akar engem szeretni. Nem hittem neki,

mert tudtam, hogy azért utasít vissza, mert vasárnap látott a színházban egy fehérsekkfűs urat, aki égő szemekkel nézett rá s lángba borította a szívét.

Oh mennyire gyűlölöm ezeket a — fehérsekkfűs urakat.

IDOJÁRÁS.

Légyomlás: reggel 7 órakor 753.2 milliméter, délután 7 órakor 760.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor 0° + 3.5, délután 2 órakor 0° + 2.9. Észirányú esője: reggel 7 órakor EN. 6, délután 2 órakor EN. 3. Felhőzet: reggel borult, este, délután borult csepeg. Csapadék az estébi 24 órában: 20 milliméter.

IDOJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a — al napra a következő időjárás várható:

— November 21. —

Hűvös. — Keleten csapadék. — Szélcs.

HIREK.

Arad, november 21.

Vonatok indulása

ARADRÓL:

Budapestre gyv. reg.	8.18
sv. de.	11.20
tv. da.	8.56
sv. este	9.35
Osabára (péntek) da.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tóváros sv. reg.	6.30
sv. da.	4.30
gyv. este	7.02
Seborszára vv. da.	2.30
Temesvárra sv. reg.	6.20
sv. de.	11.35
vv. da.	5.—
Szegedre sv. reg.	4.45
sv. da.	3.46
vv. da.	4.10
M.-Halmágyra sv. reg.	6.35
vv. de.	11.55
sv. da.	4.50
M.-Hagyásra vv. da.	2.30

Vonatok érkezése

ARADRA:

Budapestről sv. reg.	6.05
sv. da.	8.55
gyv. este	6.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról tv. reg.	9.10
sv. este	8.47
Tóváros vv. reg.	6.54
gyv. reg.	8.08
tv. de.	10.50
sv. este	8.55
Radnáról tv. da.	3.12
Temesvárról vv. de.	10.48
sv. da.	3.44
sv. este	10.55
Szegedről sv. da.	3.45
sv. este	6.42
sv. éjjel	10.25
M.-Halmágyról sv. de.	8.08
vv. de.	11.05
sv. este	6.34
M.-Hagyásról vv. da.	12.50

November 21. Szombat Róm. kath. naptár: Boldogsos avatása. — Protestáns naptár: Boldogsos avatása. — Izraelita naptár: Sabbat Vajislav. — Görögkeleti naptár (november 9.): Onésiph. — A nap két 7 óra 17 pereskor, nyugszik 4 óra 16 pereskor. — A hold két 4 óra 50 pereskor, nyugszik 8 óra 59 pereskor.

November 22. Az iparos ifjak táncostélya (Fehér Kereszt)

November 23. Törvényhatósági tagválasztások a megyében.

November 26. A kereskedelmi és iparkamara ülése délután 5 órakor.

November 29. Köztörvényhatósági bizottsági tagválasztások a IV-ik kerületben.

December 4. A nagyhalmagy-brádi vasút ünnepélyes megnyitása.

Szabadságkereseti emléktárgyak országos múzeuma (színháziépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Köztörvényhatósági nyitva van szerdán és szombaton 9—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A király itthon. O felsége a király e hó 26-én Budapestre érkezik s itt marad egészen addig, míg az új országgyűlést megnyitja.

— A kislejű szép napok. Csütörtökön véget értek a kislejű szép vadásznapiak. Az orleansi herceg és ifju neje Mária Desettya főhercegnő tegnap este 9 órakor külön vonaton elhagyták Kiszendrőt. A hercegi pár itt töltött idejének nagy része pompásan sikerült s páratlanul gazdag székmenyasszonyi járt vadászatok közben mult el. Fagyban, esőben kora reggeltől késő estig az erdőket és mészket járta a társaság öt napon keresztül, mindehöz elől a herceg és szép neje, akik ritka kitartást és fáradhatatlanságot tanúsítottak és jókedvüket egyszer sem vesztették el. A bányai vadászat alatt szakadatlanul esett, úgy, hogy mikor délelőtt ebédhez ültek, szigánysátrakhoz hasonló kunyhókat rögönöztek ponyvákba, ahol a lakoma rendezettségű, a gulyást és a káposztát — mint a herceg kedves ételét — a legjobb étvágygyal el is költötték. Hogy az átázott vadászokat fűmellegítsék, négy szekér szalmát raktak a sátor mellé, amelyet felgyújtottak. Történt, hogy a tüzet élesztendő újabb szállítmány szalmát hoztak, mi közben azonban a

szalmás szekér kigyulladt s most a kitűnő hangulatban levő herceg személyesen intézte az oltási munkálatokat. A hercegen a bányai vadászat alkalmával egy szekely asszony, melyet a budapesti kiállításán vett és a körében József főherceg nagy sítábotja volt. A herceg kijelentette, hogy valahányszor Magyarországba jön, mindannyiszor Kiszendrőre is ellátogat. A bányai vadászat eredménye a következő: 892 nyul, 79 fácán, 14 fogoly, 1 róka és 8 őz.

— Törvényhatósági bizottsági tagok választása a megyében. Aradmegye nyolc kerülete választ november hó 25-én egy-egy törvényhatósági bizottsági tagot elköltözött, meghalt vagy lemondott tagok helyébe. E kerületek: Kis-Pereg, Román-Világos, Butyán, Boros-Sebes, Uj-Panát, Drauz, Székudvar és Taucz Választási elnökök lesznek Kis-Peregen Oláh Arpád, R.-Világoson Bohus Lajos báró, Butyánban Oszkó László, Boros-Sebesben Erdy Sándor, Uj-Panaton Schweiger Lajos, Drauzon Vikiel Gerő, Székudvaron Keller Iszó és Taucz Szászváry Béla. A választások iratát nem tapasztalható nagyobb érdeklődés s előrelátólag legtöbb kerületben egyhangú választás lesz.

— Kholer László honvédezerede, az Aradon is jól ismert törzstiszt, a szegedi honvédezered parancsnoka, mint értesülünk, nyugalomba vonult. — Tiszteletére az ezred tisztikara búcsuzást rendezett. Kholer me utasik el Gráosba, a hol állandóan tartózkodni fog.

— Uj államtudor. Baross Zsigmond Aradvármegye tehetőseges és szorgalmas árvészei élnöke — mint értesülünk — a napokban letette a második államtudományi szigorlatot. Tegnap Kalocsára utasított, hol ma délelőtt avatják fel az államtudományok tudorává. Tiszteletének nagy seregéhez csatlakozva mi is gratulálunk az új doktornak.

— Államsegély a magyarádi lekolának. A vallás- és oktatásügyi miniszter leirt Aradvármegye közigazgatási bizottságához tudatván, hogy a magyarádi községi iskola részére a folyó 1896/7-ik tanévtől kezdődőleg négy egymásután következő tanévre évi 267 frt államsegélyt utalványozott a pankotai adóhivatalnál.

— Népfelkelők, mint élelmezési tisztok. A honvédelmi miniszter — miként az aradi hatóságokhoz tegnap érkezett leiratában tudtjuk — az évből az államsegély hivatásos katonáit az olyan népfelkelők kiképzésére, kik háboru esetén népfelkelési kötelezettségüknek mint élelmezési tisztviselők ehajtanak eleget tenni. A jelentkezőket három havi próba — a költés — a beosztásuk valamelyik élelmezési raktárparancsnoksághoz, amilyen az aradi városban is van s kellő kiképzés után előjegyzik őket mint népfelkelési élelmezési járőröket. A három havi próbasszolgálatideje ugy lesz beosztva, hogy a jelentkező emellett polgári hivatásuknak is megfelelhessenek. Egyenruhát csak háboru esetén viselnek s a próba szolgálat után egy éven belül elméleti vizsgát tartoznak tenni. A bélegmentes jelentkezéseket jövő évi január 20-ig fogadják el a polgári hatóságok.

— Gyilkosság vagy véletlen? Személtetés eset tartja igazatosságát. Boross János lakosságát, mely egy kőművesmestert mint gyanús voltánál fogva kihívta a hatóság legcélszerűbb nyomozását. Fjér Pável boross János lakost — mint nekünk jelentik — tegnap délelőtt a szobáiban a halva találta. A szoba padlatán feküdt, hátán egy 15—20 centiméter mély sebből bugyogott ki a piros, melegvér. Mellette egy kassza feküdt vérrel beáztatva. Az esetet egy kis leány adta tudra a hatóságnak, mely nyomban a helyszínr termett s hozzáfogott a nyomozáshoz. A bűnyállást a különféle ver-

siók tömzelegéből mindaddig megállapítani nem lehetett. Leginkább tartja magát az esetnek következő előadása. Fejér Pável valami dolog felett összeveszett a feleségével, ki ura szemrehányásait kardos asszony léteire nem hagyta szó nélkül. Az összevisszálkodás ilyenkor mind hevesebbé vált a Fejér türelme mind jobban fogyott. Végre rettenetes düh fogta el és az udvaron álló kaszát felragadva, azonnal rohant a feleségének. Az a szoba felé futott, abban akarván ura dühe ellen menedéket keresni, a férfi utánna. A szobát elérve az asszony valószínűleg be akarta csapni az ajtót mögötte, vagy talán minden ilyen kísérletének nélkül pusztán véletlenségből a férfi a küszöbön megbötött, a kaszát elejtette, majd ő maga is egyensúlyt veszítve, rácsúszott a kaszára, mely valami 20 centiméter mélységben hatolt be a testébe. Az asszony látva urát elesni, egérutat nyert a kifutott a szobából. A súlyosan megsérült Fejér a nagy fájdalom közepette elvesztette eszméletét a többé nem is nyerte vissza, mert mire a kis leány által előhívott hatóság a helyszínre megjelent, a sebesült a nagy vérvesztés következtében meghalt. A kis leány véletlenül toppant be a szobába látva a földön fetrengő embert, kivette hátából a kaszát a szobát futott a községhez. A holttestet a hatóság a kórházba szállította hol Csilla dr. járási orvos és Boros Béla dr. kórházi orvos tegnap délután ejtették meg a boncolást. A hatóság és ügyben a legmesszebb menő intézkedéseket fogantatott, mert nem látja kizárva, hogy esetleg bűntény forog fenn, annál is inkább, mert az előbb közölt naiv hiedelem valódiságához nagyon sok kétség fér.

— Áthelyezett katonai lelkész. Grunz László katonai plébánost Temesvárról a bécsi helyi kórházhoz helyezték át. Helyébe Gaudnik Gyula katonai lelkész megy.

— Lövés az ablakon át. Boros János őrnagy tudósítanak, hogy ővegy Csanca István udvarára a minap este két ismeretlen ember belopódzott és mikor az ővegyet az ablaknál látták, forgópisztolyból két lövést tettek feléje. Szerencsére a lövészek egyik se találta az asszonyt s éppen csak a beszűrt ablak üvege sebesítte meg kissé az arszát. A két ember a lövészek után elmenekült. A vizsgálatot erőlyesen folytatják, de az éjjeli szerénylők még nem kerültek kézre.

— A vasutak dícsérete. Kevés embernek van fogalma arról a megfizetett munkáról, amelyet a vasutak végesnek egy-egy nagy gyakorlati alkalmával. Hogy ezt a nagy munkát a mi vasutaink embertől látják el mindenkor, az egyik nevezetes tényezője a hadgyakorlatok sikerének. A hivatalos lap tegnapi számában is ennek a derék munkának legfelsőbb helyről jövő, jól megérdemelt elismerését olvassuk. A hivatalos közlemény így szól: Ó császári és apostoli királyi felsége, folyó évi október hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározásával, a cs. és kir. közös hadügyminisztert megbízni méltóztatott, hogy a m. kir. államvasutak igazgatóságának Budapestén, ugyazintén az alsó rendelt szombathelyi és ságrábi felevezetőségeinek, továbbá a cs. kir. szent dók vaspályatársaság budapesti igazgatóságának, végül a nevezett vasutak személyzete körül mindazoknak, akik a csapatszállítások előkészítésénél és keresztvitelénél közvetlenül részesek voltak, a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnak köszönetét fejezzék ki.

— Érdekes fölfedezés. Aki azt hiszi, hogy valamely új bolygó fölfedezéséről van itt szó, az keveset hisz. Ott kell keresni, hogy egy írótarunk, valahányszor valami szép magyar nevet uralkoztat meg, mindig megkérdezi: „Kérem, nem hitték esetleg Kohn-nak?” Est az új keletű bujkáló előítéletet különben a néppárt és az Ugron-párt jelöltjei a lefolyt választások alkalmával bőven kihassnálták, amennyiben a közép előtt rendszeren ellenfeleik nyakába kötötték, hogy „szidó”, vagy legalább is hogy „szidó volt”, aminek a választások alatt az a különös tulajdonsága szokott lenni, hogy csak akkor hat, ha — nem igaz, ami egyébiránt külön fejezetet is

képezhetne. Csakhogy ics most a legnéppártibb párt, Lepsényi Miklós, maga keveredett ebbe a gyanuba. A hír, hogy Lepsényi család, nem is nagyon régen, még izraelita volt, a vidéken már jó ideje bujkál. Egyik úr. vallású előfőtje a Pesti Hirlapnak azonban most biztos forrásból értesül, hogy Lepsényi Miklós, néppárti országgyűlési képviselő, a kecsakaplánok eszményképe, valóságban egy Győrben lakó tisztes és is. család gyermeke. Az apját Mergentorn-nak hívják és annakelőtte Lepsényben működött mint metész, vagyis sakter. A fűt 18 éves korában keresztelték ki a Lepsényi nevet születési helyéről vette. Már most ha ez a dolog így van és így is igaz, hát akkor sem baj. A baj csak az, hogy nem a — választás előtt tudódott ki.

— Aki hordóban utazik. Gáj Ilie solymosi lakosnak valami eszéke akadt őrnagyra, lehet, hogy felhasználásra, de valószínűbb, hogy továbbadás céljából és mivel pedig módjában nem állott becsületes szerrel hozzájutni, szerzett onnan, ahonnan lehetett, ha nem is egyenes úton. Az államvasutak vonalait mentén fekvő 26 számú őrnagyánál történetesen ép azon tájt raktak le egy hordó fűrészt. Gáj annak neszét vette a folyó hó 10-én egy borongós éjjelen elemelte a hordót. De nem sokáig örülhetett vívmányának, mert a feljelentés folytán a csendőrség nála házkutatást tartva, a hordót megtalálta, elvette, őt pedig a radnai kir. járásbíróhoz kísérte.

— Meglopott nyomda. A Franklin-társulat nyomdájából folyó hó 18-án 400 forint értékű betűt és stereotypot loptak el ismeretlen tettesek. A rendőrség ma már kérekerítette a tetteseket: Wera K. János osztrák születésű 36 éves kocsi és Kozsma Imre alsóalapi iskolai gyári munkás személyében. — Ezek Zaiósa Alajos papirkereskedésében voltak alkalmazva és papirhulladékot szállítottak a Franklin nyomdából a közben követtek el a lopást. A lopott holmit azután eladték egy új vásártéri óskavaskereskedésben. Tettsüket beismerik.

— A vak legény. Nemrég a pécsi anyakönyvvezető előtt egy fiatal szerelmes pár jelent meg. A leány nyulánk volt, hosszú szőke hajjal, ábrándos kék szemekkel. A fiatal ember sapát arszát komorra tette a fekete pápazsem. A szerelmes legény vak volt. Arra kérték az anyakönyvvezetőt, adja össze őket. Az irataik rendben voltak, kihirdették hát őket. A vőlegény tegnap megint megjelent a hivatalban:

— Töröltessen bennünket anyakönyvvezető ur, — mondta. — Nem kell már a lány. Azt hitették el velem, hogy szép és beleszerettem. Az anyám (és a mellette levő asszonyra mutatott) tegnap érkezett meg Aradról és azt mondta: ne vedd el ezt a csunya, sévő lányt. Az anyámnak jobb szeme van, hát nem is csapatom be megam.

Es azzal karonfogta az öreg asszonyt, aztán elindultak kifelé a vak legény meg a szemé, egy töpörödött, főkötős, öreg asszonyka.

— Saját nejét szöktette meg. Párisból írják — Egy Guidro nevű fiatal férj azzal a váddal terhelve jelent meg az esküdtek előtt, hogy egy Lecht Mari nevű fiatal lányt megszóktatott. Es a vád hosszabb idő előtt emeltetett, Guidro vizsgálati fogságba került s a vizsgálóbíró előtti tárgyalások közben sikerült neki a megadóztatott lány szüleit rábírnai, hogy a házassághoz beleegyezésüket adják. Guidro tehát a törvényszéki tárgyalás előtt Lecht kisaszonyt már öntel vette. As államügyesség azonban a panaszt még nem vette vissza. Így tehát az államügyesnek, kinek Franciaországban az esküdtek előtt már nincs joga a panaszt visszavonni, a jurt kérie kellett, hogy felmentő ítéletet hozzon. Es meg is történt, Guidro ur pedig, akinek írói tehetsége van, a saját esetéről vigjátékokat kezd írni.

— A bálkirálynő halála. A nyolcoszavas évek vége felé egy karos román kisasszony tűnt fel a főváros elitebáljain. Finom természetű, postifus arszával, bájos eleganciájával és szikrázó szellemével ez a csinos leány csakhamar divatba jött és a bálkirálynők hivatalos listájába került. Ott szerepelt esztendőig és közben muzsikálni is tanult Agghá y tól, fölépelt egy párszor a nemzeti szenede hangversenyein, főtögtetett is, szerepelt mindenütt, mint egy igazi bájos rózsaszál, a melyet folyton új és diszes vázába ültetnek és a mely egyformán ragyog és kábit mindenütt. — Dunka-Schiau Alma volt — ez a bájos

leány, a kinek fényképe tegnap fekete keretben jelent meg egy városi-utcai kereskedő kirakatában. Dunka-Schiau Alma meghalt. A szép leány egy esztendő óta betegeskedett és a Kivierán, a hol egy amerikai milliómossal: Marrayt Vilmosmal ismerkedett meg, férjhez is ment ehhez a gentlemanhoz, a kivel asután nagy utazásokat tett. — November elején Londonba érkeztek, ott a Hotel Cecil-ben volt a lakásuk, a fiatal asszony beteg lett, mit megirt szüleinek is, míg egyszerre vasárnap reggel három órakor jött egy távirat, hogy legyenek készen a legrosszabbra. Schiauné azonnal táviratozta, hogy rögtön utazik Londonba, de egy óra múlva már ott volt a másik távirat, mely így hangzott: Alma meghalt. A kétségbeesett szülők még az nap reggel hat órakor Londonba utaztak, honnan asóta semmi hír sem érkezett. A fiatal asszony nem természetes halállal múlt ki. Betegségében ugyanis borzasztó fájdalmakat szenvedett, melyeknek enyhítésére a kórháznál nagyobb adag morfiumot vett be, ami megölte. Schiauné a zöldfa-utczában laknak, Schiau Antal jogügyi tanácsos a kinstári jogügyek igazgatóságánál. Mondják, hogy Alma csak fogadott leánya volt szüleinek. Beszéli azt is, hogy a szép leány sokáig reménytelenül szeretett egy fiatal magyar mágnást és tulajdonképpen ezt a hibáját akarták gyógyítani, mikor tavaly Niszába vitték. Londonból külföldre azt is telegrafálták, hogy az angol rendőrség a haláleset után vizsgálatot indított a szálló személyzete ellen, mert nem jelentették be a halálesetet.

— Rövid hírek. Budapestén Német István rendőri irnok rova verrel föbe lötte magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen. — Vilóven egy osztrák mérős kigyomlás következtében meghalt. — Zentán egy már teljesen feloszlásnak indult hullát fogtak ki a Tiszából. Kiletét még nem tudják. — Szanádón egy Kloss Milos nevű fiatal földműves villanatsnyei elmeszarában öngyilkos lett. — Enctén Hegedűs Jánosné három hónapos Erzsébet leányát olyan szorosan pólyásta be, hogy a csocsom megfuladt. — Bessen egy anya a nagy nyomor miatt két kis gyermekével a Dunába vetette magát. As anyát kimentették, de a gyermekek odaveszték. — Athénból jelentik, hogy az az ember, a ki nemrég Patrásban anarchista merényletet követett el, öngyilkos lett akként, hogy egy dinamittölvényt vitt szájába és azt fetrobbantotta. — Rómába érkezett császari távirat jelenti, hogy Chessi és Fiori vesszelyes banditákat egy tócsában halva találtak.

—x— Egy díjnek keresztetik az aradi kir. kinstári ügyességhez. Bővebb felvilágosítást Ujlaky József kir. kinstári ügyész nyújt.

TANÜGY.

(—) Az aradvidéki tanítóegyesület aradi főbizottságának megalakítása céljából folyó hó 21-én. szombaton d. n. 5 órakor az igazgató választmány, ülése után az egylet helyiségébe tüstet hívek össze azon kérelemmel, hogy az egyesület aradi tagjai azon pontosan és teljes számban megjelenni sziveskedjenek, Aradon, 1896. évi november hó 18-án. A XXVII-ik közgyűlés megbízásából Brusch Alajos e. elnök.

(—) Hirlap, mint tankönyv. Hogy milyen nagy becsben tartják Angliában a sajtót, kitűnik abból, hogy az angol iskolákban tanítási esélőkre használják fel az újságokat. Így legutóbb több nyilvános iskolában a tanárok tanítványaikkal olvasatták és magyarázatokkal kísérték Nansen északi utjának a Daily Chronicleben közzétett leírását. Sokan azt ujtásnak hitték, de több tanító erre kijelentette, hogy ők már régóta sikerrel veszik hasznát az oktatásnál a lapok által közzétett földrajzi tudósításoknak és térképeknek. Ezek a térképek, írja az egyik tanító, teljesen pontosak és kifogástalanok és így nem kell bevarni, míg az illető térkép a könyvkereskedésben megjelenik. Némely iskolákban külön táblák vannak, amelyeken az újságszelvényeket kifüggesztik. Az angol iskolákban általában szokás az, hogy az aktuális eseményekkel is megismertetik az ifjúságot, mely esélőre nagy mértékben használják fel a hírlapokat és folyóiratokat.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Három Kázmér, bohózat (először.)
Vasárnap: Délután: Debora, szinmű. Este: Három Kázmér, bohózat (másodszor.)

Csiky Gergely emlékezete.

— November 20. —

(Sz. L.) Szép közönség gyűlt össze a színházban részben a Csiky Gergely emlékeztetőre, részben a maga mulatságára. Mindkét okból többen is lehettek volna és ha az ember nem tartana a banalitástól, erről lehetne is egy pár szót ejteni.

A „Czifra nyomoruság” előadása előtt Tompa Kálmán Hrabovszky Lajos-t hangulatos szép költeményt adott elő meleg érzéssel. A közönség tetszéssel fogadta a Csiky emlékének áldozó verseket és az előadót és szerzőt együttesen kitapsolta a színpadra.

Közöljük a költemény utolsó három versorát.

Az a mosoly, ami ajkunkra táved,
Az a te nyájas, édes mosolyod,
S a könny, amit a szivünkben fakasztasz,
Könnyáradat, mely régen ott lakott,
Könny, kacaj élt, csak a Mózes hiányzott,
A nagy Mózes, ki lelkében szabad,
Ki, hogy sziklához nyult a vesszejével,
Nyomában forrás, friss forrás fakad.

Azok az eszmék, melyekért te küzdél,
Mind étek, alva szunnyadosva bár,
De hogy ezeknek lón feltámadása,
A te nagy műved — minden tudja már,
Ma karddal, ágyúval szemben betű áll,
S az eszme hódít földet, népeket,
És áll a te megálmódott világod
A porba omlott múlt idők felett.

S midőn e percben győzelmi jelvényt
Számokra fűstünk csipruslombokat,
Szálljon az égbe érsz sziveinkből,
A legdicsebb, a legesebb áldozat,
Higyük büszgön, amit tanít az irás,
Amidőn rólad megemlékezünk:
Nem vesszük el soha szereteteinket
Abban, akit el nem veszíthetünk!

Asután a szinmű előadása következett. Nagyon jó kerekdet és a közönség érdeklődését végig lekötő előadás volt. Paulainé Adorján Berta Esztert meleg érzéssel játszotta és nyílt színen is tapost aratott. Mellette legjobb volt Iványi Mádi Simi szerepében. Anynyi őszinteség van ebben a fiatal színészen, hogy nem is karikatúrának, hanem való alaknak a hatását teszi a Simije. Balla is legjobb szerepének tarthatja a svihák Poprédit. Rónaszékiné mint mindég most is sajós hatást kelt Mézesné szerepében, melyben kiváló is, csak egy hanggal kellene alább szállania a beszédben. Nagyon éles Tompa (Balnay) Horváth Paula (Bella) Szendrey (Tarcali), Osatár (Sodró), Bácsné (Zsöfi), Bács (Csoma) és a kisebb szereplők is mind java tehetségükkel teremtették meg a dícséretreméltó összjátékot.

* Végzetes idyll a czime Bourget Pál szenzációs, vonzóan megírott regényének, melyet a minap lapunk tárczában ismertettünk. A regény az Atheneum olvasótárában jelent meg, három kötetben, csinos vászonkötésben. Az ára igen olcsó: egy-egy kötet 50 kr. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben.

* Modern regény. „Szabad pálya”, csim-mel épp most került a magyar könyvpiacra Werner E. három-kötetes regénye, Schmidt Arpád fordításában. A modern regényirodalom e kiváló termékének átültetését nyelvünkre minden olvasó örömmel fogja üdvözölni, mert e mű fényes sikerrel elégtel ki mindama várakozásokat, melyeket mai nap egy magas színvonalu regényhez fűzhetünk. Szerzője mélyek gondolkozó, tisztán itélő, széles látókörű író, kiben e jelességekkel élénk képzelem, meleg közvetlenség, röviden: igazi költői erő párosul. A századvégi esszeferron-gás közepett, mely a regényirodalomban is annyi különösséget szült, Verner E. biztosan halad az egyedül helyes ösvényen, realista a legszebb értelemben, Tárgyát napjaink életé-

ből meríti, alakjai igazán mai élő alakok, husból és vérből valók, erőteljes egyéni kidomborítással, a küzdelmek pedig, melyeket vívnak, igazán a mai kor embereinek, a mai társadalomnak küzdelmei. Lájuk az ősi arisztokrácia sarjait, kiknek egyikét az ősi név sem óvhatja meg az erkölcsi és anyagi bukástól, míg a másik hódol a korszellem ellenállhatatlan áramlatának; látjuk a hatalmas gyárost, sok ezer munkásnak valóságos királyát, az újkor nagyszabásu munka és vállalkozás merész szellemű és vas erényű emberét, de mellette a megmonduló lömegek torrongását is, és éltükön az eszményibb jövőért küzdő fiatal népvészert. Irányregénynek is nevezhetjük e művet, mert az arisztokrácia, kapitalizmus, szocializmus nagy harcait és összetűzéseit tárja elénk; ámde nem bölcselkedő, untató fejtegetésben. A korunkat mozgató nagy eszmék és áramlatok a keretet adják s ebben élénken kidomborodó egyéniségek vívják érdekes harcaikat, a sziv harcait. A mily tiszta és erős a mű koncepciója, épp oly mesteri az elejétől végig érdekesítő mese szövése; az erőteljes vonásokban gyöngéd költői részletek, humoros epizódok vegyülnek s az olvasó nehezen fogja a könyvet kezéből letenni, míg végére nem jutott. A szerző, a nélkül, hogy a szenzációs fordulatokat hajlássza, a valódi tehetség hatalmával folytonosan ébren tudja tartani, de ki is tudja elégtelni olvasója érdeklődését. Előadása keresetlen, vonzó, czéjja felé gyorsan haladó. A fordító dícséretes munkát végzett; a kiadó Athenaeum-társulat pedig valóban értékes művet juttatott e regényvel a magyar olvasó kezébe. A díszesen kiállított és egy vastkos könyvbe összefoglalt három kötetes mű ára 2 frt.

* Új könyvek. Békéfi Antal, az ismert szegedi író és kiváló novellista, december közepén „Az asszony itél” című alatt díszes kiállításban egy csomó elbeszélést fog kiadni. A könyv ára 1 frt, díszesen bekötve 1 frt 60 kr. less. Az előfizetési összegek Szegedre küldendők, Erdényi Lajos kiadóhoz. Liptai Károly szegedi újságíró karácsonyra szintén ad ki egy kötetre való asszonyhistoriát „Az asszonyokról az asszonyoknak” címen. Megrendelési ára 1 frt 50 kr.

KATONAZENE-HANGVERSENY

MA ESTE

a cs. és kir. 33-ik gyalogezred

zenekarának

HANGVERSENYE

a központi szálló

nagy disz-éttermében.

Kozdote este 8 órakor.

SPORT.

+ Az aradi tornaegyesület a torna- és vívó évad megnyitása alkalmából, továbbé az új tagok tiszteletére és az ezredéves torna- és vívó ünnepélyen az egyesületet ért kitüntetés örmére ma a Fehér-kereszt dísztermében társas estélyt rendez, melyre az egyesület összes tagjai ezuton is tisztelettel meghívattak. Az estély kezdete 8 órakor. A szelnők sé g.

TÁVIRATOK.

A szabadelvű párt bomlása.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.)

A „Magyarország” esti száma ismét szenzációra számító cikket közöl a szabadelvű párt bomlásáról s tovább szöve a Tiszák meghasonlását annyira megy, hogy kijelenti miszerint Gajáry maki hallgatáson jelentkezett Bánffinál, ki azonban nem fogadta őt el.

Természetesen ez az egész hír önmagában birja magyarázatát: a kétségbeesett ellenzék ezzel akarja takarni ruinalt állapotát, mit legujabban illusztrál az a közmondásu tény, hogy az előhuzott Gajáry történetesen épp e tegnapi Horvátországba utazott. Hogyan utasította el Bánffy ily körülmények között őt, az valószínűleg rejtély maradna. Avagy talán a Magyarország már talányokkal is traktálja az olvasóit?

Természetesen a szabadelvű párt ereje tudatában, melyet épen a választások dokumentáltak legpraegnansabbul, csak mosolyogni tud az efféle híreken; hogy pedig lenéző mosolygása jogosult, arról az ellenzék elég korán meggyőződhetett.

A ráczevei botrány.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.)

A ráczevei választás alkalmával felmerült botrány ügyében a végtárgyalás befejeztetett. A bíróság a két főbűnöst: Bagaméri Istvánt és Geréb Józsefet öt-öt havi, huszat három havi fogságra ítélte. A többi tizenháromnak büntetése a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vétetett. Elítéltek valamennyien felebbeztek.

A ráczevei választás utójátéka.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.)

Délután 3 órakor kezdődtek a perbeszéddek. Tekintettel arra, hogy a negyvenkét vádlottat négy fiskális védi, az ítéletre valószínűleg csak a késő esti órákban kerül a sor.

Összetűközés a tengeren.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.)

Két torpedó összetűközött, egyik bezúta a másik oldalát, minek következtében a megsérült torpedónaszád 5 percz alatt a Cap de la Chevre mellett elsüllyedt. A világitótorony jeladására a „Glanceuse” és „Jeanne d'are” segítségére jöttek. — Az utóbbi 4 sebesültet vett fel. Este még 3 matróz érkezett a kikötőbe.

Pártonkivüliek pártköre.

Budapest, november 20. (Saj. tud. táv.)

A mostani képviselő választáson pártonkivüli programmal megválasztott képviselők — amint értesülünk, — a pártonkivüliek egyöntetű politikai actiója czéljából egy pártkört alakítanak, s az értekezletet még jáz új ülészek előtt egybehívják.

Hűtlen hivatalnokok.

Szeged, november 20. (Saj. tud. táv.)

Bába Sándor híres nyomdász állítólag több városi hivatalnokkal összejátszva, a várost nagyban megkárosította. A főispán megindította a vizsgálatot, melynek eredményeképp Huszka Lajos számvevőt állásától felfüggesztette.

Véres kardpárbaj.

Kistur, november 20. (Saj. tud. táv.)

Ivanka István, a „Honti ellenzék” szerkesztője és Halász Ferencz, a „Honti Lapok” szerkesztője közt hírlapi cikkből kifolyólag véres kardpárbaj volt, mely Halász súlyos megsebesülésével végződött. Az arczán egy mély vágást kapott.

A király itthon.

Bécs, november 20. (Saj. tud. táv.) A király ő Felsége e hó 26-án a magyar

országgyűlés megnyitása alkalmából Budapestre utazik.

Királyok találkozása.

Bécs, november 20. (Saját tud. táv.) Előzetes megállapodás szerint Milán királynak itt kellett volna találkoznia Sándor királylyal. Milán azonban a találkozás elől Párisba utazott, mert Belgrádból táviratot kapott, melynek tartalma annyira felizgatta, hogy nem akart találkozni fiával.

A német császár a tisztetekhez.

Berlin, november 20. (Saj. tud. táv.) A császár rendeletet intézett a tisztetekhez, melyben ama elhatározását tudatja, hogy ezentúl saját kaszinóikban üzzék a poharazást, nehogy mámoros állapotukban a polgárokkal konfliktusba keveredjenek. Amennyiben pedig ez véletlenül mégis megtörténék, feljogosítja őket, hogy személyes megtámadtatás esetén fegyverüket teljes mértékben használhassák.

Letartóztatott angol pap.

London, november 20. (Saj. tud. táv.) A Daily News jelenti Konstantinápolyból, hogy Karasban egy angol papot a török rendőrség letartóztatott és Konstantinápolyba szállított. Az angol pap segélyeket osztott szét a lakosság között. Currie angol nagykövet felvilágosításokat kért a portától.

Az erélyes szultán.

Konstantinápoly, november 20. (Saj. tud. táv.) A szultán egy ulemanból álló küldöttségnek kijelentette, hogy nem fogja megengedni, miszerint a mohamedán népség jogai és a kalifák méltóságán osorba ejtessék Mohamedán körökben határozottan ellenzik, hogy a keresztény hatalmakkal szemben további engedményeket tegyenek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Kereskedelmi és iparkamaránk ülése.

Meghívó.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi november hó 26-án, azaz csütörtökön délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak ezennel meghívotnak.

A napirend tárgyai:

- 1. Elnöki közlések.
2. Titkári jelentés.
3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur rendelete a közigazgatási bizottságok jelentéseinek szerkesztésével az ipartanácsok közreműködése iránt.
4. Ugyanazon miniszter ur rendelete, melylyel az 1897. évi költségelirányzatot jóváhagyja s a kamarai székház építését elben engedélyezi.
5. Ugyanazon miniszter ur leirata a női kereskedelmi tanfolyamok részére megfelelő árúsmei és földrajzi tankönyv kiadási költségeihez hozzájárulás iránt.
6. A miskolci kamara meghívója székházának ünnepélyes felavatására.
7. A pécsi kereskedelmi és iparkamara átirata a kamarai tisztviselők ötödéves pótlékának rendszeresítése tárgyában.
8. Szobornármegye közönségének átirata az utazó kereskedő ügyököknek az ismételdással nem foglalkozók házalásszerű felkeresésétől leendő eltöltése tárgyában.
9. Arad szab. kir. város főkapitányságának átirata maros szlatinai „Unió” vegyészeti gyár vállalati betegsegélyző pénztár alapszabályainak véleményezése iránt.
10. Léva város tanácsának átirata az iskronyi fűrészmalom betegsegélyző pénztárának alapszabályaira adandó vélemény iránt.

11. Az országos iparegyesület felhívása az egyesületbe való belépés iránt.
12. Wiener Mosko budapesti lakos, birtokbeoszló kérvénye „A magyar oszkaripar története” című művének megrendelése tárgyában. Aradon, 1796. nov. hó 20 án.

A kamarai elnökség.

Aradi heti gabnavásár.

Saját tudósítónktól.

Arad, november 20.

A beállított esős időjárás nagyon hátráltatja a vetések befejezését s ennek tulajdonítható, hogy a forgalom ma igen kicsiny keretben mozogott.

Az irányzat már évek óta nem volt oly ingadozó, mint az ideai esztendőben, de alapjában véve azilárd, mert az árak az ősz óta 2 forintnyi emelkedést értek el, minek oka részben a külföld gyenge termésében, részben a lisztünk igen jó kelendőségében keresendő.

Behozatott mintegy 400 métermázsa buza s mintegy 200 métermázsa tengeri, mely a következő árazon kelt el:

- Uj-buza I-ső minőségű 7 forint 50 krtól 7 forint 60 krig.
Uj-buza közép minőségű 7 forint 30 krtól 7 frt 40 krig.
Uj-tengeri morzsolt 2 forint 70 krig.
Rozs - névleges jegyzés - 5 forint 80 krig.
Zab - névleges jegyzés - 5 forint - krig.
Arpa - névleges jegyzés - 3 forint 80 krig.

Budapesti árú- és értéktőzsdé.

Gyenes Lajos országjelentése.

Budapest, november 20.

Gabonaüzlet: Buzát ma is mérsékelten kínáltak, a malmok tartozkodók voltak, lanyha hangulat mellett csak 12000 métermázsa kelt el tartós áron.

Határidőüzlet: Amerikai buza 1 egy nyolozad, tengeri hét nyolozad lanyhább jött, a mire nálunk az üzlet gyenge forgalom és lanyha hangulat mellett indult s az árfolyamok néhány krral estek.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Óssi buza, Tavasszi buza, Buza május-juniusra, Tavasszi tengeri, Ossi tengeri, Tavasszi zab, Ossi zab, Tavasszi rozs, Ossi rozs, Tavasszi repesz.

Értéktőzsdé: Az árfolyamok gyenge forgalom mellett s tartós irányzattal változatlanok maradtak.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, Lombard, Jelszlog hitelbank, Rima-Murányi, Villamosvasut, Déli vasut.

Ross termés Oroszországban. Pétervárról írják a következőket: Végre az orosz földmivvelésügyi miniszter is megerősítette ama híreket, a melyek Oroszország terméséről világszerte elterjedtek. Konstatálja a miniszter, hogy Oroszország 60 kormányzóságában, tehát Szibérián kívül a gabonatermés a mult évit nem ütötte meg, az 1894-ki termést pedig még csak meg se közelítette; hanem igenis jótórmán az 1892. és 1891-iki gyöngge termés-eredményez között maradt. Közel 88 millió hektoliterrel kevesebb buza termett az idén, mint 1895-ben és 63 millió hektoliterrel kevesebb mint 1894-ben. A rozstermés 34, illetve 76 millió hektoliterrel volt kisebb, a zabtermés 48, az arpa 27 és a kukorica-termés 4.70 millió hektoliterrel volt kedvezőtlenebb, mint 1895-ben. Ilyen körülmények között nagyon is természetes, hogy Oroszország nem lesz képes a megrendeléseknek megfelelni. Angliába pl. már 30-40 százalékkal kevesebb gabonát szállított, mint a mennyit még es év elején szállított. A földmivvelésügyi miniszter adatai szerint termett Oroszországban:

Table with 4 columns: Item, 1896-ban, 1895-ben, 1894-ben. Items include Buza, Rozs, Arpa, Kukoricza. Unit: millió hektoliterekben.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

November 19.

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) - krig. Fialat nehéz (paronként 320 kilogramm földli sulyban) 54-56 krig. Fialat közép (paronként 251-320 kilogramm sulyban) - krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő sulyban) - krig. (paronként 400 kilogramm földli sulyban) - krig. Öreg közép (paronként 300-400 kilogramm sulyban) - krig. Közép (paronként 320-220 kilogramm sulyban) - krig. Könnyű (paronként 220 kilogramm terjedő sulyban) - krig. II. Magyar svedt: Nehéz (paronként 220 kilogramm terjedő sulyban) - krig. Sertés-lótassám: 1896. évi november hó 17-én volt készlet 5252 darab, 1896. évi november hó 18-án felhajtatott 890 darab, 1896. évi november hó 18-án elszállítatott 178 darab, 1896. évi november hó 19-én maradt készletben 5969 darab. - A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z o z s z i e t

November 20.

Mai jegyzésünk: Közérsu nagyban nyere szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint - krajczár hordó nélkül, per 100 liter 7/8, beleértve 35 frt fogyasztási adót. Szűrtött moslék 5 frt 20 kr. métermázsként.

Budapesti gabnavásár.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása.

Budapest, november 20. d. n. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza bányási uj, Buza tisztvidéki, Buza pestvidéki, Buza fejérmeg, el, Buza bácskai, Rozs uj, elsőrendű, Rozs uj, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bányási, Tengeri másnomá, Káposzta-repeze bányási, Köles, Buza márczius-április, Buza szeptember-október, Buza május-junius, Rozs szeptember-október, Tengeri május-junius, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab márczius-április, Zab szeptember-október, Káposzta-repeze augusztus-szeptember.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 20.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%.

Aradvárosi színház.

Bérlet 50.-szám. Bérlet 50. szám.

Szombaton, 1896. évi november 21-én

Három Kázmér.

Eredeti énekes előhózat 3 felvonásban. Irta: Beöthy L. Zenéjét szerzte: Szabados.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Name and role. Names include Kalotay, Pistó, Örv. Fehér, Margit, Ellen Back, John Schock, Gelb Salamon, Szendrei M., Iványi A., Bácsnó, Rontai B., Inkei G., Tábori E., Rónasszék, Assalai Elvira Lóng Etel, Rónai E., Brambrunnovszky Balla K., Csátr Gy., A kapitány, Bács K., Tompa K., Csakó V.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

November 20.

Központi szálloda: Tafler Bernát kereskedő, Megye-egyháza. Neuman Hermann kereskedő és neje, Méné. Frick József kereskedő, Szeged. Muntean Gusztáv kertész, Szászváros. Mildner Alajos vállalkozó, Szeged. Birly Béla vasuti és hajózási főfelügyelő, Budapest. Gaál Ferencz takarékpénztári igazgató, Szeged. Misica György kirgyszó és családjá, Nadab. Gunsperger Mihály birto-kos, Torony. Herray Kálmán főszolgabíró, Battonya. Főber Zsigmond kereskedő, Bécs. Párstinger Ignác keres- kedő, Bécs.

Felölő szerkesztő: Vass Géza.

LÉGSZESZ ERŐRE
BERENDEZETT
4 NAGY ÉS 1 AMERIKAI GYORSAJTÓ.

BETÜTÖMÖNTÖDE.
LEGOLCSÓBB
KÖNYVNYOMDA
AZ

KÖNYVNYOMDAJA
KÉSZIT
MENYEGZŐI ÉS BÁLI
MEGHIVÓKAT,
VALAMINT
TÁNCZRENDEKET.

SIMTÓ,
PERFORÁLÓ,
FÚZÓ, VÁGÓ
KISEBB ÉS NAGYOBB
SEGÉD GÉPEKSEL
VAN FELSZERELVE
AZ

TOVÁBBÁ
TELEFON
151.

ARADI NYOMDA RÉSZÉNYTÁRSASÁG
DÚSAN
BERENDEZETT

MINDENNEMŰ
TABLAZATOK
BÁRMELY NAGYSÁGBAN
A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT
SZÁMITTATNAK.

KÖNYVKÖTÉSZETE
ELVÁLLAL
MINDENNEMŰ DISZMUNKÁKAT.
UGYMINT IRÓMAPPA,
ÉKSZERDOBOZ, KÉPKERET ÉS
BÓRDOMBORMŰ.

ÁRJEGYZÉKEK,
NAPI- ÉS HETILAPOK,
TÉRJEDELMESEK,
ELBESZÉLÉSEK
CSINOS, DISZES ÉS IZLÉSES
KIÁLLÍTÁSBAN OLCSÓ ÁRAKON.

"ARADI KÖZLÖNY"
KIADÓHIVATALA

Célunk:
Dzsep, tiszta,
hibátlan és
olcsó munkát
kiszíteni.

FELVESZ
HIRDETÉSEKET
OLCSÓ ÁRAKON.
ARADI KÖZLÖNY
KÖZZETÉSI ÁRA:
Egész évre . . . 12 fr.
Fél évre . . . 7
Négyed évre . . . 5
Egy órá . . . 1.
TÖBBKÖZ PÓSTAI SZÁLLÍTÁSSAL:
Egész évre . . . 14 fr.
Fél évre . . . 7
Négyed évre . . . 5
Egy órá . . . 1.20
HIRDETÉSI
ÁRAK
6 hasábos postai sor egy-
szeri közzétételre 10 kr. min-
den közzétételre 8 kr.
Nyomaték 10 kr.
Bélyegdíj külön 80 kr.
SZERKESZTŐSÉG:
Az aradi és csanádi
együtt vasúti palotájában.
TELEFON
151.

BELÉPTI JEGYER.
CZÉPKÁRTYÁK,
NÉVJEGYEK,
VALAMINT MINDENNEMŰ

NYOMDAI MUNKÁK
IGEN OLCSÓ ÁRBAN.

KÖNYVNYOMDÁNK
LEGDIVATOSABB
KÖRZETEKSEL,
BETŰFAJOKKAL
ÉS DISZITMÉNYEKSEL
RENDELKEZIK.

MINDENNEMŰ
VIDÉKI MEGBIZÁSOK
PONTOSAN
TELJESITTEK.

DISZKÓMÁNYOK RÉSZVÉNYEK,
DISZMUNKÁK,
TÖBB SZINNYOMÁSBAN.
GYÁSZJELENTÉSEK
FOLYÓIRATOK,
KÖNYVEK,
ZÁRMÉRLEGEK.
KÖRLEVELEK,
KERESKEDŐI NYOMTATVÁNYOK,
SZÁMLÁK,
LEVÉLPAPÍROK ÉS BORITÉKOK,
JEGYZÉKEK,
VONALOZOTT ÜZLETI KÖNYVEK
KÖZZETÉSI SZÁMLÁK
KERESZTELŐI
ÉS
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK
IZLÉSES KIVITELBEN.
SZINLAPOK,
FALRAGASZOK,
MENUK,
PROGRAMMOK.

Az "ARADI KÖZLÖNY"-re bármely naptól lehet előfizetni.